

Razdrobljene investicije

Že dolgo časa ugotavljamo, da povezovanje gospodarstva na področju investicij še ni zaživel. Od 9 milijard dinarjev — toliko je znašala predračunska vrednost investicij v Ljubljani do leta 1979 — je gospodarstvo sodelovalo le z 38% svojih sredstev, 45% so bili krediti domačih bank, 14% celotne vsote, ki so jo v Ljubljani porabili za investicije, pa so predstavljali inozemski krediti. Na združena sredstva gospodarstva ni odpadel niti en sam odstotek, čeprav je bilo v tem času uresničenih kar 59 investicij. Zaradi tega bodo v prihodnje družbenopolitične skupnosti in banke dajale prednost tistim investicijskim nameram, ki bodo temeljile na združevanju dela in sredstev.

Pri povezovanju dela in sredstev na dohodkovnih osnovah bo treba marsikje prelomiti ozko podjetniško ali tozdomsko miselnost. Največji interes za združevanje dela in sredstev, ki ga je morda tudi najlažje opredeliti, je v reproduktivnih celotah kot na primer v gradbeništvu, med trgovino in proizvodnjo, med kmetijstvom in prehrano industrijo, na tem področju strojogradnje, itd.

B.P.

GRADIS TUDI LANI NAJVEČJE GRADBENO PODJETJE V SLOVENIJI

Gradis v številkah

Dosegli 7,27 milijarde celotnega prihodka

Prvi trije meseci letošnjega leta so že za nami in v vseh Gradisovih tozidih so končane razprave o zaključnih računih za leto 1979. Delavci v vsakem tozidu so kritično pretehtali poslovanje in gospodarjenje ter sprejeli ukrepe za odpravo, oziroma izboljšanje morebitnih pomanjkljivosti. Seznanili so se tudi z gospodarskimi gibanji v letošnjem letu in z vsebino dogovora in resolucijo, ki zajemata področje delitve dohodka. Hkrati z akcijo zaključnih računov so

sprejemali tudi gospodarski načrt za letošnje leto.

Poleg seznanjenja z rezultati poslovanja svojega tozida so delavci Gradisa z velikim zanimanjem sledili podatkom o poslovanju celotnega Gradisa. Lani je Gradis dosegel 7,27 milijarde dinarjev celotnega prihodka, kar je za 39% več kot leto prej in 19% več kot je bilo planirano. Zaradi enakega povečanja stroškov se ekonomičnost poslovanja ni izboljšala. Dohodek v višini 1,91 milijarde dinarjev je po-

nekaj artiklov naj bi preselili iz sedanjih lokacij.

Krajevne skupnosti se otepajo predvsem s slabim sodelovanjem s trgovskimi podjetji. Dogaja se, da ta izsiljujejo delovni čas in da celo grozijo z zapiranjem trgovin, češ da nimajo sredstev za renovacijo nedonosnih lokalov. Nekateri lokali, namenjeni krajanom pa med delovnim časom preplavljajo razni kurirji iz delovnih organizacij, ki hodijo po skupno malico, medtem ko domačini čakajo dolge minute na postrežbo. Verjetno je vprašljiva organizacija družbene prehrane v teh delovnih organizacijah in pa njena kvaliteta.

Krajevne skupnosti oziroma sveti potrošnikov pa dobivajo vse več prošelj za odprtje manjših lokalov, namenjenih predvsem prigrizku in toplim napitkom kot kavi in podobnemu, kamor se zahaja skoraj izključno samo med delovnim časom, sicer pa so zaprti.

Med poročili se je večkrat vnela burna razprava in izmenjava mnenj in izkušenj in čeprav so razmere v krajevnih

skupnostih, kjer sveti potrošnikov delujejo, dokaj različni, so vseeno prišli do mnogih skupnih ugotovitev in predlogov.

V nadaljevanju je povzel besedo Andrej Mlinar, sekretar občinske konference SZDL. Dal je zelo velik poudarek delu potrošniških svetov in izrazil podporo občinske skupščine in OK SZDL pri njihovem delu. Povedal je, da občinski izvršni svet pripravlja informacijo, ki zadeva »zapiranje« trgovin, in če bo potrebno, bo le-ta tudi interveniral. Poudaril je, da smo kljub manjšim neuspehom pri delovanju svetov potrošnikov na dobri poti. S podporo organov KS je potrebno še bolj aktivirati potrošnike, same odnose med krajevno skupnostjo, svetom potrošnikov in delovnimi organizacijami pa vzpostaviti na višjem nivoju. Treba je vedeti, da imamo določeno moc, samo spoznati jo moramo in dati problemom pravi odmev. Potrošniki morajo dobiti večji vpliv na politiko cen, ker jih to zanima in ker jih zanima, je to tudi delo SZDL. Potrebno pa bo delati temeljiteje in na-

tančneje, ne se zaganjati v vse probleme hkrati, ampak rešiti manj stvari dokončno.

Od trgovskih podjetij se je seje udeležil le predstavnik Emonine Maloprodaje. Med drugim je povedal, da trgovcev ne smemo dolžiti zaradi cen, ker imajo na to majhen vpliv, saj je marža fiksna, dohodkovni odnosi pa so v povojih. Poudaril je, da je Maloprodaja velik del dohodka reinvestirala, zato imajo delavci v trgovini nizke OD, kar vpliva na izobrazbeno strukturo delavcev, saj je že 50% nekvalificiranih, veliko pa je tudi trgovcev, ki ne znajo slovensko. Obvestil je še konferenco o situaciji z uvoznimi artikli, predvsem južnimi sadjem in poudaril, da tisk o tem večkrat širi zlonamerne ali npreverjene vesti.

V razpravi, ki je sledila, so se delegati in gostje pogovarjali o cenah proizvodov, o knjigah reklamacij, predlogov, povpraševanja in pripomb, ki morajo biti v vsakem lokal, žal pa jih trgovci skrivajo, o panikah, ki jih povzročajo javna občila navedno brez vzroka in o njihovi

ZVEZNI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO

— Personalna uprava —

razpisuje

NATEČAJ

za sprejem civilnih oseb za gojence vojaških akademij

V letu 1980 bodo sprejeli nove gojence v naslednje vojaške akademije:

1. Vojaško akademijo rodov kopenske vojske — smeri: pehota, artilerija, artilerijsko-raketne enote protizračne obrambe, oklepne enote, inženirstvo, zveze, ABK obramba, finančna in geodetska služba;
2. Tehniško vojaško akademijo kopenske vojske — smeri: strojniška, elektrostrojniška, elektrotehniška, kemijsko-tehnološka in prometna;
3. Letalsko vojaško akademijo (za pilote);
4. Letalsko tehniško vojaško akademijo;
5. Mornariško vojaško akademijo — smeri: pomorska in tehniško-strojniška.

NATEČAJNI POGOJI

1. Natečaja se lahko udeleži vsak moški državljan SFRJ, ki izpolnjuje naslednje splošne pogoje:

- če obiskuje 4. razred štiriletno srednje šole usmerjenega izobraževanja ali druge šole, je moral 3. razred končati z najmanj dobrim uspehom, kdor pa je šolanje že končal, mora v zaključnem (četrtm) razredu imeti najmanj dober uspeh;
- če obiskuje 3. razred triletno srednje šole usmerjenega izobraževanja ali druge šole, je moral 2. razred končati z najmanj dobrim uspehom, kdor pa je zaključni (tretji) razred že končal, mora imeti za ta razred najmanj dober uspeh;
- da je zdrav in sposoben za aktivno vojaško službo, kar bo potrdila pristojna vojaška zdravniška komisija;
- da je rojen leta 1959 ali kasneje;
- da ni bil sodno kaznovan niti proti njemu ne teče kazenski postopek;
- da ni poročen;
- da ima priporočilo občinskega upravnega organa za ljudsko obrambo za šolanje in službovanje v oboroženih silah.

2. Kandidati za vse vojaške akademije bodo morali opraviti kvalifikacijski izpit iz matematike. Program za ta izpit dobe kandidati pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo. Prijavijo se lahko tudi vojak, ki služi vojaški rok, in gojenec šol za rezervne oficirje, če izpolnjuje pogoje, predpisane v tem razpisu. Tudi gojenec vojaških srednjih šol, ki šolanje zaključuje letošnje, se lahko neposredno prijavi, če bodo dosegli odličen uspeh in če bodo dobili najmanj oceno »prizadeven« ter priporočilo načelnika šole. Poleg teh se lahko prijavi tudi aktivni nižji oficirji, ki poleg splošnih pogojev tega natečaja izpolnjujejo še druge predpisane pogoje.

ŠOLANJE, PRAVICE IN OBVEZNOSTI GOJENCEV

Šolanje na vojaških akademijah se bo začelo septembra 1980 in traja:

10 051 80

- na Vojaški akademiji rodov kopenske vojske in Letalski vojaški akademiji štiri leta;
- na Tehniški vojaški akademiji kopenske vojske (odvisno od smeri) štiri leta in pol do pet let;
- na Letalski tehniški vojaški akademiji tri leta;
- na Mornariški vojaški akademiji, pomorska smer, štiri leta, na tehniški smeri pa pet let.

Kandidati, ki jih bodo sprejeli na šolanje, bodo na stroške finančnega načrta Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo imeli stanovanje v domu, prehrano, obleko, obutev, učbenike in šolski pribor, zdravstveno varstvo, denarno nadomestilo za stroške prevoza v polletnih in letnih počitnicah in mesečne denarne prejemke.

Po končanem šolanju bodo gojenci upostavljeni v čin aktivnega oficirja ustreznega rodu ali službe in bodo morali službovati v Jugoslovanski ljudski armadi toliko časa, kot to določa Zakon o službovanju v oboroženih silah.

Medsebojne obveznosti oseb, sprejetih na šolanje, in Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo bodo določene s pogodbo. S to bo poleg drugega določeno tudi nadomestilo stroškov za šolanje (stroški za prehrano in stanovanje v domu in mesečni denarni prejemki) za primer, če gojenec med šolanjem po svoji krivdi ne bi izvrševal obveznosti.

NAČIN PRIJAVLJANJA IN IZBIRA GOJENCEV

Prošnjo, kolkovano s 4 din, naj kandidat vložil pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo, in sicer napisano na tiskovini.

Vojak, ki služi vojaški rok, in gojenec šol za rezervne oficirje oddajo prošnje poveljstvu svoje enote, ki da svoje mnenje ter jih nato pošlje občinskemu upravnemu organu za ljudsko obrambo, ki so te kandidate napotili na odslužitev vojaškega roka.

Prošnjo je treba priložiti:

- izpisek iz rojstne matične knjige;
- prepis spričevala tretjega razreda in potrdilo o uspehu v prvem polletju četrtega razreda (učenci 4. razreda), prepis spričevala drugega razreda in potrdilo o uspehu v prvem polletju tretjega razreda (učenci 3. razreda triletnih šol), ali prepis spričevala zadnjih dveh razredov (učenci, ki so šolanje že povsem končali).

Gojence srednjih vojaških šol, ki bodo šolanje zaključili letos, in aktivne nižje oficirje bodo o načinu, kako naj vložijo prošnje, seznanili na poveljstvih enot oziroma upravah ustanov.

RAZPIS VELJA DO 15. MAJA 1980

Gojence bodo izmed prijavljenih kandidatov izbrale komisije na vojaških akademijah, ki bodo kandidate obvestile o svojih sklepih do konca avgusta 1980.

Vsa druga pojasnila v zvezi z razpisom lahko kandidati dobe pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo, upravi ljubljanskega vojaškega okrožja ali na vojaških akademijah.

delavca se je v povprečju povečal od 5.599,00 dinarjev leta 1978 na 7.132,00 dinarjev lani.

V lanskem letu je Gradis v vseh svojih tozidih zaposloval povprečno 7.440 delavcev in 700 učencev v gospodarstvu ter več kot 1.000 gradbenih delavcev kooperantov zasebnega sektorja.

Za leto 1980 so v Gradisu planirali celotni prihodek v višini 8,3 do 8,5 milijarde di-

narjev in bo za 21% do 24% višji kot lansko leto. Ob izboljšanju ekonomičnosti, to je zmanjšanju stroškov, je planiran dohodek v višini 2,4 milijarde dinarjev. To bi pomenilo skoraj 30% povečanja dohodka glede na preteklo leto. V Gradisu upajo, da bodo z boljše ekonomičnostjo in večjo produktivnostjo tudi v letošnjem letu nadaljevali z uspehi.

Cveto Pavlin

odgovornosti ter o tem, da se mora povečano povpraševanje dušiti s povečano ponudbo, ter se dogovorili, da se bo konferenca sestajala večkrat, tudi mesečno, če bo potrebno.

Anica Škof, članica občinskega izvršnega sveta je informirala delegate, da IS pripravlja analizo razvoja gospodarstva v naslednjih petih letih, kjer bosta posebej zajeta tudi trgovina in obrt. Glede poslovnega časa, okoli katerega je pri različnih lokalih zadnje čase veliko govorjenja pa, da se morajo odloki uskladiti z novimi predpisi, treba pa je dati pobudo mestni skupščini, da se poslovni čas na območju mesta sporazumno ureja. Tovarišica Škofova je še povedala, da sporazum o odpiranju gostinskih obratov na ožjem območju mesta še ni podpisan.

Konferenca je sprejela spremenjeni 3. člen poslovnika svetov, ki pravi, da se volita po dva delegata iz KS za eno leto, po enega delegata pa imenujejo OK SZDL, Občinski svet sindikatov in OK ZSMS.

Sprejeli so tudi predlog pro-

grama dela konference v letu 1980, ki ga bodo po dopolnitvi sekretariata razposlali svetom potrošnikov po krajevnih skupnostih, vsebuje pa pomoč pri ustanavljanju in nadaljnjem delovanju svetov potrošnikov, sestavljanje petletnih planov za boljše dnevno preskrbo, sodelovanje z mestno in republiško konferenco svetov potrošnikov ter sodelovanje pri sestavljanju družbenih dogovorov oziroma samoupravnih sporazumov z OZD glede kontrole cen, sodelovanje s sredstvi javnega obveščanja zaradi rednega in zadostnega informiranja potrošnikov o razmerah na tržišču ter ukrepah gospodarske politike.

V volitvah na koncu seje je bil tovariš Preinčak ponovno izvoljen za predsednika, tovarišica Lesjakova iz Gradišča za podpredsednico, v sekretariatu pa so bili izvoljeni Franc Štok (St. Vodmat) in Andreja Grum (Tabor) ter predstavnik izvršnega sveta, predvidoma tovarišica Škofova.